

Г. В. Дем'ян

Бандера Андрій Михайлович

БАНДЕРА Андрій Михайлович (11. 12. 1882, м. Стрий, нині Львів. обл. - 10. 07. 1941, Київ) - громадсько-політичний і церковний діяч. Батько [Богдана](#), [Василя](#), [Володимири](#), [Марти](#), [Оксани](#), [Олексія](#), [Степана](#) Бандерів, дід [Андрія Бандери](#). Член НТШ (1910). Закін. Стрий. гімназію (1905), богослов. факультет Львів. університету (1906). Висвячений на священника (1906), парох на Калушині. Брав участь у громад.-політ. житті, юнаком вступив у Нац.-демократ. партію, вів агітац. роботу в період виборчих кампаній, активіст «Сільського господаря», «Єдності», «Просвіти», «Лугу». В листопаді 1918 організував зброй. похід селян до Калуша й забезпечив утвердження влади ЗУНР у цьому повіті. Обраний послом Укр. нац. ради ЗУНР у Станіславі (1919). Священик у с. Ягольниця під Чортковом. У червні 1919 вступив до УГА. Був польовим духівником 3-ї Бережан. бригади 3-го корпусу УГА, брав участь у боях на Правобереж. Україні проти більшов. і денікін. військ. Від 1920 - парох с. Старий Угринів на Станіславщині. Рішуче захищав традиції укр. християнства. Послідовний і впливовий противник запровадження целібату. Поширював ідеї незалежності та соборності між усіма верствами населення. За організацію 4 листопада 1928 у с. Бережниця Шляхетська панахиди й мітингу на честь пам'яті героїв, які загинули в боротьбі за волю України, де виступив з різкою критикою польс. влади, був заарешт. разом із сином Степаном наприкінці 1928. Кримін. справу припинили в липні 1929 за недостатністю доказів. 1930 їх знову заарештовують у Калуші за

підготовку зустрічі-вітання митрополита *Андрея Шептицького*. Слідство за цією справою припинено в листопаді 1933. Після приєднання Зх. України до УРСР під час мас. репресій рад. влади 23 травня 1941 знову заарешт. органами НКВС у с. Тростянець Долин. р-ну Івано-Фр. обл. за переховування актив. учасника ОУН В. Стефанишина й вивезений до Києва. На суді Військ. трибуналу тримався мужньо, не зрікся переконань і за вироком суду був розстріляний. Перед смертю написав «Мої особисті зізнання» (кримін. справа № 61 112) – сповідь про себе, родину і суспільно-політ. життя в Зх. Україні 1-ї пол. 20 ст. Реабіліт. 1992.

Рекомендована література

1. Щербій В. Батько й сини. Отець Андрій Бандера і його сини // Альм. Станіслав. землі. Т. 2. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1985;
2. Луцан Є. В сім'ї священника Андрія Бандери // Нова Зоря. 1992, травень; Орнат Я. Хрестоматія нашого болю // Поклик сумління. 1995. № 24;
3. Пастух Р. Родина Степана Бандери: З когорти славних витязів України // Хвилі Стрия: Сторінки з історії культури та нац.-визв. руху. Сучасне літ.-мист. життя. Стрий, 1995;
4. Арсенич П., Федорів Т. Родина Бандерів. Ів.-Ф., 1998;
5. Дзюбан Р. Звідки рід Степана Бандери: Генеалог. розвідка // Воля і Батьківщина. 1999. Ч. 1;
6. Орнат Я. Батько Степана Бандери: Розмова з прокурором [Івано-Франківської області](#) Миколою Андріуцою // Там само.

Бібліографічний опис:

Бандера Андрій Михайлович / Г. В. Дем'ян // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. - Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-40238>. - Останнє поновлення : 2019.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).